

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

בפני כבוד השופטת מיכל סער

המתנגדות

1. ל.ש. ת"ז ...
2. א.ג. ת"ז ...
שתיהן ע"י עו"ד אביחי ויצמן ואח'

נגד

מבקשת קיום הצוואה

צ.ג. ת"ז ...
ע"י ב"כ עו"ד מורן גוהר

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

1. לפניי שני הליכים משפטיים:

א. בקשה למתן צו קיום צוואה בעדים מיום 18.7.2014 של המנוח ... ז"ל (להלן: "המנוח"), אשר הוגשה לקיום על ידי אשתו, גב' צ.ג. (להלן: "המבקשת") (ת"ע 38788-08-19).

ב. התנגדות לבקשה האמורה, שהוגשה על ידי שתיים מבנותיו של המנוח, גב' ל.ש. (להלן: "מתנגדת 1" וגב' א.ג. (להלן: "מתנגדת 2", וביחד: "המתנגדות") (ת"ע 38836-08-19).

רקע עובדתי רלוונטי

2. המנוח הלך לבית עולמו ביום 31.1.2019, לאחר שלקה כשנתיים קודם לכן במחלת ניוון שרירים ALS.

3. בעת פטירתו היה המנוח נשוי למבקשת משך כ-52 שנה. למנוח ולמבקשת נולדו שלוש בנות: שתי המתנגדות, ובת נוספת – גב' ס'.

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

- 1
2 4. ביום 18.7.2014 חתם המנוח על צוואה בפני העדים עו"ד ר' וגב' נ', ובה ציווה את כל נכסיו,
3 כספו ורכושו, לרבות דירתו ברח' .... ב .... והמיטלטלין, לאשתו – המבקשת (ראו סעיפים 5-
4 7 לצוואה).
5
6 עוד נקבע בצוואה, כי במידה ולאשתו תהיה זוגיות חדשה, יוענק מעיזבונו סכום שלא יפחת
7 מ-500,000 ₪ לכל אחת מבנותיו - המתנגדות, וכן סך של 250,000 ₪ לכל אחד משני נכדיו –
8 ילדיה של בתו השלישית גב' ס'.
9
10 הובהר במסגרת הצוואה, כי זוגיות לצורך צוואה זו מוגדרת "כידועה בציבור של בן זוג לרבות
11 עם חיים ביחד". (ראו: סעיפים 8-9 לצוואה).
12
13 5. בנוסף נקבע בצוואה, כי אם המבקשת תלך לבית עולמה לפני המנוח, יורשיו יהיו שתי
14 המתנגדות, אשר תקבלנה כל אחת 1/3 מהעזבון, וכן שני נכדיו – ילדיה של הבת ס', כאשר
15 כל אחד מהנכדים יקבל 1/6 מהעזבון (סעיף 10 לצוואה). עוד קבע המנוח בצוואתו, כי לבת
16 ס' הוא אינו מצווה דבר מעיזבונו, אלא לילדיה (סעיף 11 לצוואה).

תמצית טענות המתנגדות

- 17
18
19 6. לטענת המתנגדות, צוואת האב אינה משקפת את רצונו החופשי והאמתי, ויש לבטלה מחמת
20 אונס, תחבולה, תרמית ו/או הטעיה. לטענתן, בעת עריכת הצוואה רימתה המבקשת את
21 המנוח כאילו מדובר בצוואה הדדית, והסתירה מהמנוח כי בצוואתה שלה הותירה חלק
22 מעיזבונה לאחייניתה א'. הטעיית המנוח לפיה המבקשת ציוותה בצוואתה שלה סכום נכבד
23 לאחייניתה מהווה אף השפעה בלתי הוגנת.
24
25 7. בכתב ההתנגדות טענו המתנגדות לפגמים בצוואה. לטענתן, עסקינן בצוואה בת 3 עמודים,
26 כאשר המנוח חתום רק על העמוד האחרון של הצוואה, ואין בעמוד האחרון כל סעיף, תנאי
27 או הוראה מצד המנוח.
28
29 8. עוד טענו, כי נמנע מהמנוח רצונו האמתי והברור לשנות את הצוואה, וזאת ככל הנראה בשל
30 שליטת המבקשת בו וחששו להתעמת עמה. לפני מותו אמר המנוח לבן דודו ז' כי הוא מעוניין
31 לשנות את צוואתו, שנערכה מספר שנים קודם לכן. לפיכך, הצוואה שנערכה שנים קודם אינה
32 משקפת את רצונו האמתי של המנוח.
33

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

- 1 9. לטענת המתנגדות, אימן - המבקשת נהגה במשפחה ובעיקר במנוח בשליטה אבסולוטית,
2 כשליטה ועריצה בבית, תוך הזנחת בנותיה והתעללות ממשית בהן ובאביהן המנוח. הבת
3 הבכורה הוצאה מהבית עוד בילדותה ומצויה בנתק מוחלט מהאם.
4
5 10. לטענתן, המנוח נפטר ממחלת ניוון שרירים בה לקה, לאחר שהגיע למצב סיעודי עד כדי תלות
6 מוחלטת בזולת. בידי המתנגדות ראיות רבות להוכיח כי המבקשת לא סייעה למנוח, לא סעדה
7 אותו ולא הקלה על כאביו, אלא הזניחה אותו והתעללה בו. לו המנוח היה זוכה לעזרה, היה
8 מאריך ימיו תוך הקלת סבלו. לטענתן, המבקשת מנעה מהאב המנוח טיפול רפואי לו היה
9 זקוק ובו היה מעוניין.
10
11 11. עוד טוענות המתנגדות, כי שליטתה של המבקשת בחיי המנוח אפיינה את חיי הצדדים.
12 המבקשת הכפיפה המנוח לרצונה ושברה את רוחו. המנוח עבד בחברת ... , שם שימש בין
13 היתר כ ... ופרנס את המשפחה בעוד המבקשת נותרה לטפל בבנות, שעה שלא הייתה כשירה
14 לכך, הזניחה את בנותיה והתעללה בהן. המנוח סירב להתנתק מהבת הבכורה למרות
15 הוצאתה מהבית, אך הנתק ממנה בסוף חייו נכפה עליו על ידי המבקשת.
16
17 12. לטענת המתנגדות, הן היו בקשר חם עם אביהן. המתנגדת 1 הייתה נוהגת לדבר עם אביה
18 תכופות והייתה בקשר רציף עמו, אוהב ודואג. אף נכדיו – ילדיה של בתו הבכורה אהבו את
19 סבם ודרשו בשלומם, עד שהמבקשת החליטה על דעת עצמה להפסיק את ביקורי הנכדים.
20
21 13. עוד טענו, כי לאורך כל חייהן דאג המנוח לבנותיו. עיקר דאגתו הייתה למתנגדת 2 והוא סייע
22 לה כלכלית. המתנגדת 2 היא רווקה הלוקה במחלת כלי דם קטנים במוח וסובלת ממיגרנות,
23 נעדרת השכלה או מקצוע, והייתה נתמכת על ידי המנוח כל חייה, עד למותו. לטענתן,
24 המבקשת הסכימה לתמיכת המנוח במתנגדת 2 כל חייו, כל עוד הדבר שירת את האינטרס
25 האישי שלה להציג עצמה ככזו שמסייעת ועוזרת, תוך שליטה בכספו של המנוח. ולראיה: עם
26 פטירת המנוח החליטה המבקשת כי תם עידן העזרה והסיוע לבתה המתנגדת 2.
27
28 14. המתנגדות עתרו לביטול הצוואה, או לחילופין ולשם הזהירות - שינוי הצוואה כך שיועברו
29 הסכומים שפורטו בצוואה לידי המתנגדות, וזאת ללא תלות בזוגיות של המבקשת.

תמצית טענות המבקשת

30
31

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

- 1 15. לטענת המבקשת, המתנגדות ביססו את בקשתן לביטול צוואת המנוח על טעמים שאינם
2 משפטיים, אלא הביעו את מורת רוחן מנוסח צוואת המנוח. אף טענותיהן של המתנגדות
3 באשר לאימהותה של המבקשת אינן טענות שיש בהן כדי לפסול את הצוואה.
4
5 16. לטענתה, המנוח ערך את הצוואה בשנת 2014, אך בפועל גילה את מחלתו רק בשנת 2017, כך
6 שהטענה כי גילוי המחלה 'דחף' אותו לעריכת הצוואה אינה נכונה. כמו כן, מעולם לא נמנעה
7 ממנו האפשרות לשנות את צוואתו. המנוח היה צלול עד ליומו האחרון, ועצמאי במהלך חייו.
8
9 17. עוד טוענת המבקשת, כי המתנגדות הודו כי המנוח היה אדם עצמאי, עובד בכיר בחברת ...,
10 זאת בניגוד לטענתן כי נשלט על ידי אימן. כמו כן, המתנגדות מפרטות את הקשר החם שהיה
11 להן עם האב המנוח, כך שלא ברור כיצד טוענות להשפעה בלתי הוגנת מצד המבקשת, וכי
12 המנוח היה כפוף לרצונותיה.
13
14 18. המנוח חי עם המבקשת 52 שנים, המבקשת טיפלה בו במסירות עד ליומו האחרון, בניגוד
15 לבנותיו – המתנגדות. הצוואה משקפת את רצונו האחרון של המנוח – להשאיר את רכשו
16 לרעייתו כדי להבטיח שתחיה בכבוד הראוי.
17
18 19. בנוסף נטען, כי המתנגדות לא הוכיחו כל פגם בצוואה. העובדה כי המנוח אינו חתום על כל
19 עמוד בצוואה אין בה כדי לבטלה. מדובר בצוואה בת 3 עמודים, חתימת המנוח בכל עמוד
20 אינה נדרשת שכן עמודי הצוואה ממוספרים, כמו גם סעיפיה, והיא נערכה בפני שני עדים,
21 האחד מהם עו"ד. המתנגדות לא מצאו לנכון לזמן את עורך הדין עורך הצוואה לעדות לצורך
22 בירור רצונו של המנוח.
23
24 20. המבקשת עתרה לדחות את ההתנגדות ולקבל את בקשתה למתן צו קיום צוואה.

דיון והכרעה

- 25
26
27 21. בבוא בית המשפט לבחון צוואה, עליו לכבד את רצון המת ולהימנע ככל האפשר מלפגוע
28 בחופש הציווי (ע"א 724/87 ורדה כלפה (גולד) נ' תמר גולד, מח(1) 22 (1993), בע"מ 11116/08
29 פלוני נ' אלמוני (05.07.2012). בית המשפט, ככלל, ימעט לבטל או לשנות צוואת אדם ועל
30 המבקש לעשות כן להרים נטל כבד ביותר.
31
32 22. לאחר עיון בכלל הראיות שהונחו לפניי ושמיעת עדויות הצדדים, מצאתי כי יש לדחות את
33 ההתנגדות. ואסביר.
34

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

1 23. ראשית יובהר, כי על אף התייחסות המתנגדות למצבו הרפואי של המנוח וצירוף מסמכים
2 רפואיים שונים לכתב ההתנגדות, הן לא טענו מפורשות וממילא לא הוכיחו כי לא היה כשיר
3 לערוך את הצוואה. יתרה מכך, המתנגדות העידו פעם אחר פעם כי המנוח היה "במצב שכלי
4 תקין, צלול, ידע מה הוא מדבר" יומיים לפני שנפטר (ראו: עדות המתנגדת 1 בעמ' 5 שורות
5 19-22, בעמ' 6 שורות 3-4 לפרוטוקול מיום 12.2.20), וכי היה צלול עד יום מותו (ראו: בעמ'
6 10 שורות 27-28 ובעמ' 18 שורות 9-10 לפרוטוקול מיום 6.12.21). מכל מקום, הצוואה נערכה
7 כשנתיים טרם התגלה דבר מחלתו של המנוח.
8

טענה לפגם בצוואה – לא מופיעה חתימת המנוח על כל אחד מהדפים

9
10
11 24. המתנגדות טענו בכתב ההתנגדות לפגם בצוואה. לטענתן, הצוואה מונה 3 עמודים, ואילו
12 המנוח חתם רק על העמוד האחרון של הצוואה, כאשר אין בעמוד האחרון כל סעיף, תנאי או
13 הוראה מצד המנוח.
14
15 25. הלכה היא, כי חתימת מצווה על הצוואה אינה מרכיב יסודי. ניתן לקיים צוואה בעדים אף
16 בהיעדר חתימתו של המצווה ובלבד שלא היה לבית המשפט ספק כי הצוואה משקפת את
17 רצונו החופשי והאמתי של המצווה. המצווה יוצא ידי חובתו בחתמו על העמוד האחרון של
18 הצוואה והיעדרה של חתימה על כל דף מדפי הצוואה כשלעצמו אינו מטיל פגם בצוואה (ראו:
19 ש' שוחט, פגמים בצוואות, בעמ' 92 (2016)).
20
21 בענייננו, המנוח חתם על הדף האחרון לצוואה. המתנגדות לא זימנו לעדות את עדי הצוואה
22 עו"ד ר' וגבי' נ' כדי להבהיר את פשר הדבר. יתרה מכך, המתנגדות זנחו בסיכומיהן טענה זו.
23 לאחר שכלל הראיות הונחו לפניי מצאתי כי הצוואה משקפת את רצונו האמתי והחופשי של
24 המנוח, כפי שיפורט בהמשך, ויש לדחות טענה זו.
25

השפעה בלתי הוגנת

26
27
28 26. המתנגדות טוענות להשפעה בלתי הוגנת של המבקשת על המנוח. בכתב ההתנגדות טענו, כי
29 המבקשת שלטה במנוח במהלך כל חייהם המשותפים ואף לאחר שחלה. במסגרת התצהירים
30 טענו, כי המבקשת הטעתה את המנוח בכך ששינתה את צוואתה שלה, וציוותה סך של
31 250,000 ₪ מתוך רכושה לאחייניתה. לטענתן, הטעיה זו מהווה השפעה בלתי הוגנת, שכן
32 המנוח סבר כי המבקשת תוריש את רכוש הצדדים לבנותיהם - המתנגדות.

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

27. סעיף 30(א) לחוק הירושה, קובע כדלקמן:

"הוראת-צוואה שנעשתה מחמת אונס, איום, השפעה בלתי-הוגנת, תחבולה או תרמית – בטלה".

הכלל המשפטי בהקשר זה קובע כי "אין פסול בניסיון להשפיע על אדם שיכתוב צוואה לטובתו או לטובת אחר, מה שפסול הוא השפעה בלתי הוגנת". עוד נקבע, כי נטל ההוכחה לעניין השפעה בלתי הוגנת מוטל על הטוען להשפעה כזו. (ראו: פרופ' שילה, "פרוש לחוק הירושה, תשכ"ה-1965", כרך 1 עמ' 269-270).

בדנ"א 1516/95 רינה מרום נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נב(2) 813 (1998) פירט כב' השופט א' מצא את "אבני הבוחן" לקיומה של תלות מוחלטת של המצווה בזוכה המקימה חזקה עובדתית בדבר השפעה בלתי הוגנת, כדלקמן: א. תלות ועצמאות; ב. תלות וסיוע; ג. קשרי המצווה עם אחרים; ד. מבחן נסיבות עריכת הצוואה.

בענייננו, מצאתי כי לא עלה בידי המתנגדות להוכיח השפעה בלתי הוגנת של המבקשת על המנוח, וזאת מכמה טעמים:

א. קשר חופשי ושוטף בין המתנגדות לבין המנוח עד לפטירתו:

28. שתי המתנגדות העידו כי היה להן קשר שוטף עם המנוח לאורך השנים, הן לאחר עריכת הצוואה והן בסמוך למועד פטירתו. המתנגדות העידו כי הגיעו לבקרו עד למועד סמוך לפטירתו ואף הקליטו שיחות עמו.

לפיכך, לא הייתה כל מניעה כי המנוח יבהיר להן, או לכל הפחות ירמוז, אודות השליטה או לחילופין השפעה בלתי הוגנת מצד המבקשת, ככל והייתה כזו. ואולם המנוח לא עשה כן. כמו כן, המתנגדות לא הוכיחו כי התקיימה מניעה כלשהי למנוח להבהיר להן כי ברצונו לשנות את צוואתו, ככל ואכן חפץ בכך.

29. המתנגדות 1 העידה כי דיברה עם אביה יומיים לפני שנפטר וכי היה צלול ובמצב שכלי תקין:

ש. "מתי דיברת עם אבא לפני שנפטר?"

ת. יומיים לפני שנפטר.

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

- 1 ש. באיזה מצב שכלי הוא היה?
2 ת. במצב שכלי תקין. צלול, ידע מה הוא מדבר...." (בעמ' 5 לפרוטוקול מיום 12.2.20).
3
4 30. כמו כן העידה, כי לקחה את האב למרפסת כדי לשוחח עמו ללא נוכחות המבקשת. על אף
5 שהמתנגדת 1 שוחחה עם האב המנוח סמוך לפטירתו, היא לא טענה כי המנוח אמר לה משהו
6 לעניין הצוואה. כמו כן העידה, כי בפעם האחרונה שוחחה עמו בטלפון יומיים לפני שנפטר וכי
7 "אמר שהם יביאו עובד זר הביתה. נשמע בסדר גמור. אמר שהוא מרגיש טוב" (בעמ' 5-6
8 לפרוטוקול מיום 12.2.20).
- 9 במקום אחר העידה:
10 ש. "תאשרי לי שהיה לך קשר טוב עם אביך עד יום פטירתו.
11 ת. מאשרת.
12 ש. תאשרי שניהלת איתו שיחות שוטפות וביקרת אותו עד יום פטירתו.
13 ת. לא ראיתי אותו בימים הסמוכים לפטירתו, דיברתי איתו יומיים אחרי וראיתי אותו בבית
14 הורי, הייתה סצנה קשה. היה לי קשה טוב עם אבא, ביקרנו אותו.
15 ש. תאשרי לי שאבא היה כשיר עד ליום פטירתו.
16 ת. כשיר, צלול לחלוטין". (בעמ' 10 לפרוטוקול מיום 6.12.21).
17
18 35. אף המתנגדת 2 העידה כי האב היה צלול עד פטירתו, כי לא הייתה כל מניעה להתקשר אליו
19 באופן חופשי ואף היו לה שיחות עמו (בעמ' 15 שורות 10-13 לפרוטוקול מיום 6.12.21).
20
21 **ב. שלישות האב המנוח בכספו - העברת כספים למתנגדת 2**
- 22 36. בנוסף, מצאתי כי האב המנוח היה עצמאי בכל הנוגע להתנהלותו הכלכלית וזאת עד למועד
23 סמוך לפטירתו. מהראיות עלה כי האב המנוח היה מעביר למתנגדת 2 כספים באופן קבוע,
24 בידיעת המבקשת, וכי המנוח הוא שהיה מבצע את ההעברות בעצמו:
25 ראו חקירת המתנגדת 1:
26 ש. "תאשרי שכשאחותך ביקשה העברות כלכליות לסיוע אביב היה מבצע בעצמו.
27 ת. אני לא יודעת להגיד. אני יודעת שאבא עושה העברות ואמא מאשרת.
28 ש. מי היה מבצע את ההעברה בחשבון
29 ת. אבא.
30 ש. תאשרי לי שאת לא יודעת בוודאות אם אמא הייתה מעורה בכל החלטות לביצוע
31 ההעברות, היו העברות שהוא ביצע ולא בידיעתה של אמא.
32 ת. אני לא יודעת להגיד". (בעמ' 10 שורות 29-34, עמ' 11 שורה 1 לפרוטוקול מיום 6.12.21).

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

- 1
2 אף המתנגדת 2 העידה במהלך הדיונים כי המנוח העביר לה כספים מידי חודש (בעמ' 14
3 שורות 29-32). כמו כן העידה כי המנוח הוא זה שביצע את ההעברות של הכספים לחשבונה
4 (בעמ' 15 שורות 8-9 לפרוטוקול מיום 6.12.21).
5
6 המתנגדת 2 חזרה על כך אף בחקירתה:
7 "נעזרתי בהורים שלי לאורך שנים, מדי פעם התקשרתי לאמא היא העבירה לאבא שאני
8 מעוניינת בתשלום. הרבה פעמים נפגשתי איתם ובעצם ביקשתי. היתה תקופה שהייתי צריכה
9 עזרה.
10 ש. את טוענת בהתנגדות שאמא שלך שלטה באבא שלך והכל היה על פיה. למה היא היתה
11 צריכה להעביר לאבא את הבקשה שלך לכסף? למה היא לא החליטה לבד?
12 ת. אין לי מושג.
13 ש. יכול להיות שההורים החליטו יחד? גם לשלם לך כסף?
14 ת. לא יודעת.
15 ש. מי קיבל את ההחלטה לתת לך כסף?
16 ת. אני רק ביקשתי. אני לא יודעת מי החליט. רוב הזמן ביקשתי מאבא. הוא היה נותן.
17 ש. הוא לא שאל את אמא?
18 ת. אני חושבת שהוא כן. אני בטוחה שהם דיברו ביניהם.
19 ש. אולי הם קיבלו החלטות ביחד בקשר אליך.
20 ת. יכול להיות.
21 ש. מתי דיברת עם אבא שלך פעם אחרונה?
22 ת. שבוע לפני שנפטר.
23 .....
- 24 ש. עד מתי קיבלת מאבא או אמא או משניהם כסף באופן סדיר?
25 ת. זה לא היה לגמרי סדיר. פעם אחרונה ביקשתי מאבא כסף חודש לפני שנפטר אני חושבת.
26 פניתי אליו. צריך להבין למה ביקשתי כסף.
27 ש. מה אמרת לו כשבאת אליו חודש לפני שנפטר.
28 ת. שאני צריכה שוב את העזרה שלו. אני מתחילה לעבוד משרה מלאה, עם משכורת טובה.
29 אז בטוח זו הפעם האחרונה שאצטרך את הכסף. חשוב לי להיות עצמאית. הוא אמר בסדר,
30 כמה את צריכה? זהו.
31 ש. הוא רשם שיק?
32 ת. לא. הוא היה עושה העברה לחשבון וכך עשה.
33 ש. שאל את אמא או ישר העביר?

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 19-08-38836 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 19-08-38788 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

- 1 ת. לא יודעת. לא הייתי שם כשהוא העביר.
2 ש. פנית לאבא.
3 ת. רוב המקרים – כן.
4 ש. הוא ידע לענות לעניין? ידע מי את? הבין מה את רוצה?
5 ת. כן". (בעמ' 4-5 לפרוטוקול מיום 12.2.20).
6
7 38. כמו כן, מהראיות שהונחו לפניי עולה כי המנוח עבד בחברת ... כ..., ופרנס את המשפחה
8 לאורך השנים, בעוד המבקשת לא עבדה:
9 ראו חקירת המתנגדת 2:
10 ש. "תאשרי לי שבמרוצת חייהם אבא היה המפרנס היחיד והיה בעל המאה.
11 ת. נכון. אמא לא עבדה.
12 ש. תאשרי שאבא היה מבצע העברות של כספים באמצעות אפליקציה של הבנק בעצמו.
13 ת. אני לא יודעת. אני לא זוכרת, המעמד מלחיץ. היו בטח, אני לא יודעת. הוא בעל כסף.
14 ש. הוא היה מחליט על ביצוע העברות כלכליות?
15 ת. הוא לא היה מחליט, זה היה תלוי באמא.
16 ש. מי היה מבצע את ההעברה?
17 ת. הוא". (בעמ' 15 שורות 9-2).
18 39. מהראיות עלה כי המנוח היה עצמאי בהחלטותיו, ואף בעת שהיה חולה שמר על החופש
19 להחליט כיצד להתנהל בחייו ועם כספו, וכשחפץ העביר כספים למתנגדת 2. מהראיות עולה
20 כי המתנגדות התרעמו על כך שהמבקשת חדלה להעביר למתנגדת 2 כספים לאחר מות האב.
21
22 ג. המנוח טס לבדו לטיפול רפואי בחו"ל
23
24 40. ראיה נוספת לכך שהמנוח היה עצמאי בהתנהלותו והחלטותיו, וכי פעל בנפרד מהמבקשת
25 כאשר חפץ בכך, ניתן למצוא בעובדה כי המנוח טס למקסיקו לבדו כחודשיים טרם פטירתו.
26 המנוח טס לחו"ל לצורך קבלת טיפול רפואי חדשני, שסבר כי יכול לסייע לו במחלתו, וזאת
27 ללא ליווי המבקשת ו/או המתנגדות.
28 ראו חקירת המתנגדת 1:
29
30 ש. "תאשרי לי שאבא טס לחו"ל לבד לקבלת טיפול רפואי.
31 ת. נכון, הוא סרב ולא רצה שנלווה אותו למרות שהצענו פעם אחר פעם". (בעמ' 12 שורות 1-
32 2 לפרוטוקול מיום 6.12.21).
33

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 19-08-38836 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 19-08-38788 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

ראו חקירת המתנגדת 2 :

ש. "אבא טס לחו"ל לקבלת טיפול רפואי ולא באת איתו, תסבירי למה.

ת. הצעתי לו, הוא היה מאוד גאה, יש הרבה דוגמאות לכך, הוא אמר שהוא יסתדר ולא היה מוכן שאבוא איתו. לשאלת בית המשפט זה היה חודש וחצי-חודשיים לפני פטירתו". (בעמ' 15 שורות 17-19 לפרוטוקול מיום 6.12.21).

41. כאמור, המנוח החליט לטוס למקסיקו לצורך קבלת טיפול רפואי, וזאת ללא ליווי מצד המבקשת ו/או המתנגדות. ראשית, הדבר מלמד על עצמאות ועל כך שלא היה תלוי במבקשת באופן שמונע ממנו לערוך צוואה או לשנות את צוואתו. ושנית, בהזדמנות זו, עת שהה לבדו וללא המבקשת, היה באפשרותו לפעול לשינוי הצוואה ככל וחפץ בכך. ואולם המנוח לא עשה כן.

הטענה למניעת טיפול רפואי

42. המתנגדות טענו כי המבקשת מנעה מהמנוח קבלת טיפול רפואי באחרית ימיו. ואולם מחקירת המבקשת עלה, כי מנעה ממנו ליטול כמות גדולה של תרופות משלשות, שכן סברה כי נטילתן אינה לטובתו. חקירת המבקשת בעניין זה הייתה אמינה, שכן המבקשת לא הרחיקה עצמה מהטענה, אלא הבהירה כי המנוח היה מעוניין ליטול משלשלים והמבקשת סברה כי יש בכך כדי להזיק לו. המתנגדות לא הוכיחו כי המבקשת מנעה מהמנוח קבלת תרופות שהיו נדרשות לו לצורך טיפול רפואי (ראו חקירת המבקשת בעמ' 22 שורות 21-32 ובעמ' 23 שורות 20-22 לפרוטוקול).

43. יתרה מכך, כאשר המנוח חפץ לקבל טיפול רפואי בחו"ל, הוא פעל בהתאם ובאופן עצמאי וטס בעצמו ל..., ללא ליווי של המבקשת (או המתנגדות), כמפורט לעיל. דווקא העובדה שהמנוח טס לטיפול רפואי בחו"ל לבדו, בהתאם לרצונו, מחזקת את הטענה כי היה עצמאי בהחלטותיו וכי המבקשת לא מנעה ממנו טיפול רפואי נדרש.

44. בנוסף, ככל והמתנגדות אכן סברו כי המבקשת מונעת מהמנוח טיפול רפואי היה מצופה כי יפנו בזמן אמת לגורמים המתאימים – אם זה גורמי הרווחה או לבית המשפט. ואולם המתנגדות לא עשו כן.

טענת המתנגדות לתרמית

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

1
2 45. מהראיות שלפניי עולה כי עיקר התרעומת של המתנגדות לא מופנית כלפי צוואת המנוח, אלא
3 כלפי צוואת האם – המבקשת, אשר ציוותה סך 250,000 ₪ מכספיה לאחייניתה, למורת רוחן
4 של המתנגדות. לטענתן, ככל והאב המנוח היה יודע כי כך ציוותה המבקשת בצוואתה, היה
5 משנה את צוואתו, שכן לטענתן המנוח הסתמך על צוואתה של המבקשת וחפץ לדאוג לבנותיו
6 - המתנגדות.

7
8 46. יש לדחות טענה זו. ראשית, בצוואת המנוח נכתב במפורש כי "זו לא צוואה הדדית עם אשתי"
9 (סעיף 2 לצוואת המנוח). המתנגדות לא הוכיחו כי צוואת המנוח תלויה באופן כלשהו בצוואת
10 המבקשת, לא בתוכן הצוואה ואף לא במסגרת הראיות שהובאו לפניי.
11
12 שנית, מעבר לכך שלמבקשת החופש לצוות את רכושה למי שחפצה בך, המתנגדות לא הוכיחו
13 כי המנוח לא ידע מה המבקשת כתבה בצוואתה. ההיפך הוא הנכון. מחקירת המתנגדת 1 עלה
14 כי היא שוחחה עם המנוח על כך ואף ניסתה להשפיע עליו לשנות צוואתו בהתאם, כפי שיפורט
15 בהמשך.

16
17 **הטענה כי המנוח חפץ לשנות את צוואתו**

18
19 47. לטענת המתנגדות, המנוח חפץ לשנות את צוואתו. בתמיכה לטענתן, צירפו (מספר ימים לפני
20 מועד ההוכחות) תמליל הקלטה של שיחה, שקיימה המתנגדת 1 לטענתה עם בן זוגו של
21 המנוח – ז'. לטענת המתנגדות, כאשר המנוח טס למקסיקו לצורך קבלת טיפול רפואי, הוא
22 נפגש עם ז' אשר מתגורר בארה"ב לטענתן, במסגרת שיחה טלפונית שקיימה המתנגדת 1 עם
23 ז' לאחר מות המנוח, טען ז' כי המנוח אמר לו במהלך הפגישה עמו, כי ברצונו לשנות את
24 צוואתו.

25
26 48. יש לדחות אף טענה זו. ראשית, לא ברור מיהו אותו בן זוג (אף לא צוין שמו המלא ופרטיו),
27 לא ברור כיצד בוצעה ההקלטה והאם התמליל של מלוא השיחה צורף לתיק בית המשפט.
28 יתרה מכך, המתנגדות לא הביאו את בן הזוג לעדות. בפסיקה נקבע, כי בעל דין אשר נמנע
29 מהבאת ראיה רלוונטית שהיא בהישג ידו, וזאת ללא כל הסבר סביר, ניתן להסיק כי אילו
30 הובאה הראייה, הייתה פועלת כנגדו (ראו: ע"א 548/78 פלונית נ' פלוני, פ"ד לה(1) 736,760
31 (1980), בג"ץ 3793/21 פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי בירושלים (16.06.2021)). לא מצאתי
32 לייחס כל משקל לתמלול ההקלטה של שיחה בין המתנגדת 1, שהינה בעלת אינטרס, לבין בן-
33 דוד נטען, אשר לא הגיש תצהיר מטעמו, לא זומן לעדות ולא נחקר.

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

שנית, אף אם נקבל את טענת המתנגדות, כי המנוח שקל לשנות את צוואתו (וראו אף עדות המבקשת בעניין זה, בעמ' 28 שורות 22-26 לפרוטוקול), משהוכח כי למנוח היו זמן ואפשרות לשנות את צוואתו ככל וחפץ בכך, ואולם הוא לא עשה כן מסיבותיו שלו. כפי שפורט לעיל, המנוח היה צלול עד יום מותו, המתנגדות היו בקשר עם המנוח כמעט עד ליום מותו ואף העלו בפניו את סוגיית שינוי הצוואה. כפי שיפורט בהמשך – המתנגדות אף ניסו להשפיע עליו כי ישנה צוואתו. בנוסף, המנוח דיבר על פי הטענה עם בן הדוד באשר לשינוי הצוואה בהיותו בחו"ל לבדו וללא המבקשת. מכאן, שאם חפץ היה לפעול לשינוי הצוואה, לא עמדה בפניו כל מניעה לעשות כן. המתנגדות לא הוכיחו כי הייתה מניעה כלשהי שעמדה בפני המנוח לשנות צוואתו ככל וחפץ בכך. משאין חולק כי המנוח לא פעל לשינוי צוואתו, יש לדחות את טענת המתנגדות.

למעלה מן הצורך יצוין, כי בן הדוד ציין בשיחה הנטענת (במסגרת התמליל שצורף), כי כשפגש את המנוח, הוא "תפקד בצורה מצוינת", ויש בכך דווקא לחזק את הטענה כי ככל והמנוח אכן חפץ לשנות צוואתו, יכול היה לעשות כן באותה העת.

ניסיון השפעת המתנגדות על האב המנוח

49. מהחקירות עלה, כי המתנגדות ידעו אודות צוואתו של המנוח. בנוסף, ידעו אודות צוואת המבקשת, במסגרתה העניקה מכספיה סכום מסוים לאחייניתה. דווקא המתנגדות הן שהעלו את סוגיית הצוואות בפני הוריהן - המנוח והמבקשת, וניסו להשפיע עליהם לשנות צוואתם בהתאם לרצונן של המתנגדות.

ראו חקירת המתנגדת 1:

ש. "תאשרי שידעת על הצוואה הרבה לפני שהוא נפטר.
ת. ידעתי עליה כמה (ש)נים לפני שהוא נפטר, שהחורים שלי נתנו שתהיה אצלי. אמא שלי התעקשה שאחד מהם ילך לעולמו החלק של הילדים יעבור מיד לילדים. היא רצתה לוודא שזה יהיה כדי שהזכויות שלנו לא ייפגעו. פתחתי את הצוואה, ראיתי שהחליטו לתת לאחיינית של אמא שלי 250,000 ₪, זה סעיף שחיה לי קשה איתו כי א' אחותי תלויה לחלוטין בסיוע של החורים שלי. דיברתי עם אבא שלי על כך שצריך לתת את זה לא' כי לאחיינית יש אבא עשיר שדואג לה, הוא אמר שיטפל בזה ולא

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

- 1 עשה זאת, ממה שאני יודעת אמא שלי לא הסכימה. הייתה שיחה שהיא אמרה "זה
2 לא קורה בגלל שאת לא רוצה" היא אמרה שנכון". (בעמ' 11 שורות 9-2 לפרוטוקול
3 מיום 6.12.21).
4 .....
5 ש. "אבא ביקש לתקן את הצוואה שלו, כך שאת ואחותך תזכו לירושה?
6 ת. לא יודעת, הוא אמר לתקן וחשבתי שזאת הצוואה שלו.
7 ש. ראית את הצוואה שלו לפני שנפטר?
8 ת. לא, הם לקחו אותה באותו יום, היא לא נשארה אצלי ולא המשכתי לקרוא אותה.
9 קראתי את הסעיף הזה, ביקשתי שייקחו והוא אמר שיתקן.
10 ש. עם מה חשבת שהוא מדבר, על הצוואה שלו?
11 ת. חשבתי שהוא יתקן את זה שבמקום לתת לא' ייתנו את הכסף לאחותי.
12 ש. חשבת שיתקן את הצוואה שלו?
13 ת. מבחינתי כן.
14 ש. ידעת שהם עשו צוואות נפרדות?
15 ת. לא, רק התחלתי לקרוא את זה וביקשתי שיתקן, אני לא זוכרת מי היה בכותרת
16 ולא המשכתי לקרוא". (בעמ' 14 שורות 15-4 לפרוטוקול מיום 6.12.21).
17
18 50. מחקירות המתנגדות עולה כי דווקא הן אלו שניסו להשפיע על האב המנוח לשנות צוואתו,
19 אולם המנוח לא עשה כן, ויש לכבד את רצונו. (ראו גם חקירת המתנגדת 2 בעמ' 16-17
20 לפרוטוקול מיום 6.12.21).

תוכן הצוואה

- 21
22
23 51. למעלה מן הצורך יצוין, כי אף תוכן הצוואה אינו תומך בטענות המתנגדות כנגד המבקשת.
24
25 ראשית, במסגרת הצוואה ציווה המנוח את רכושו, ככל והמבקשת לא תהיה בחיים,
26 למתנגדות ולנכדיו – ילדיה של הבת הבכורה שהייתה מנותקת מהמשפחה (אף לטענת
27 המתנגדות, אם כי תלו זאת באשמת האם – המבקשת), ולא נישל את המתנגדות. כמו כן,
28 המנוח קבע במסגרת צוואתו תנאי, לפיו ככל והמבקשת תהיה בזוגיות לאחר מותו, המתנגדות
29 יקבלו סכומי כסף מתוך רכושו. תוכן הצוואה מתיישב עם התמונה שנפרשה לפניי, לפיה
30 המנוח חפץ לדאוג לרעייתו עמה חי כ-52 שנה, תוך שהוא אינו מנשל את המתנגדות, אלא
31 קובע מתי וכיצד יקבלו סכומים מרכושו. בנוסף, המנוח אף כלל בצוואתו את נכדיו מבתו
32 הבכורה. מהחקירות עלה, כי המתנגדות אינן שבעות רצון באשר לאופן חלוקת רכושו של
33 המנוח, ואולם אין בכך כדי להוכיח תרמית או השפעה בלתי הוגנת ולפסול את צוואת המנוח.

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

ת"ע 38836-08-19 ש. ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 38788-08-19 נ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_276317

1
2 שנית, ככל והמבקשת אכן הייתה משפיעה על המנוח ומתערבת בעריכת הצוואה, הרי שיש
3 להניח כי לא הייתה מתנה את קבלת רכושו של המנוח בתנאי שנכתב בצוואה – תנאי לפיו לא
4 תקיים זוגיות נוספת. מדובר בתנאי שאינו לטובתה ואף מגביל ומצר את צעדיה. בכתבת
5 תנאי זה בצוואה יש לחזק את הטענה כי המנוח הוא שקבע את תנאי הצוואה, בהתאם לרצונו.
6
7 52. אשר על כן, יש לדחות את ההתנגדות. כמו כן, משהמסגרת הדיונית שלפניי היא בקשה לקיום
8 צוואה והתנגדות לה, ונוכח מסקנתי שלעיל, לא מצאתי להיעתר לבקשת המתנגדות להורות
9 על הפקדת סכומים מתוך העיזבון ללא קשר לתנאי הצוואה.

לסיכום

11
12
13 53. ההתנגדות לקיום הצוואה (ת"ע 38836-08-19) – נדחית.
14 הבקשה לקיום הצוואה (ת"ע 38788-08-19) – מתקבלת.
15
16 המתנגדות 1-2 יישאו בהוצאות המבקשת (ביחד ולחוד) בסך 20,000 ₪, שישולמו תוך
17 30 יום.

18
19 תואיל המזכירות להמציא את פסק הדין לצדדים ולסגור את התיקים.

20
21 פסק הדין מותר בפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

22
23
24 ניתן היום, כ"ד טבת תשפ"ג, 17 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.
25

26
27
28
29

מיכל סער, שופטת